

İNSAN HAKLARI GENEL BAŞKAN YARDIMCILIĞI
2014 yılı İNSAN HAKLARI İHLAL RAPORU
Dr.M. SEZGİN TANRIKULU

GİRİŞ:

2015'e yazık ki 2014'ün enkazı altında girmiş bulunmaktayız. 2014 yılı Türkiye Cumhuriyeti tarihinde de, bu yıla tanıklık eden tüm yurttaşların zihninde de karanlık, lanetli bir yıl olarak anılacaktır. 2014 yılının 1980 veya 1981'e benzetilmesi boşuna değildir. Zira 2014'te, 12 Eylül darbesi öncesi ve sonrasını aratmayacak düzeyde baskıcı bir rejim yurttaşların üzerine çöreklenmiştir.

Bir başka deyişle, 2014, AKP'nin demokrasiyle hesaplaşma yılı olmuştur.

2014 boyunca hakkını arayan gençten, emeğinin karşılığını talep eden işçiden, özgürlüğünü isteyen kadından, LGBTİ bireylerden, masum çocuklardan, adalet talep eden mağdurdan, insani koşul talep eden mahpustan, rüşvet ve yolsuzluğun hesabını soran yargıç ve diğer kamu görevlilerinden, kısacası AKP'li olmayan herkesten intikam alınmıştır. Bu intikam ve hesaplaşma, Türkiye'yi karanlık bir yıla mahkûm ettiği gibi AKP'nin dikta rejimi kurma hevesinin de ispatı olmuştur.

2014 yılı ihlaller ve ihmaller yılıdır. Sadece siyasal hayatta değil, sosyal ve ekonomik yaşamda da demokrasinin hiçbir gereğini yerine getirmeyen AKP hükümeti, Türkiye'de insan hakları ve demokrasi bakımından ağır bir enkazın oluşmasına sebebiyet vermiştir.

2014 yılında iş cinayetleri de dâhil olmak üzere **2.393** kişi kasten veya ihmalkârlık sonucu öldürülmüştür.

Bu rakam, ancak iç savaşların olduğu ülkelerde görülebilir!

AKP'nin fütursuz politikası sonucu Suriye'deki çatışmalar Türkiye'yi de etkilemiş ve sınır hattında 4'ü çocuk olmak üzere **27 kişi** öldürülmüştür.

Kişi güvenliği bakımından da ihlaller artarak devam etmiş ve en az **1.081** kişi işkence gördüğü için ilgili hak örgütlerine başvurmuştur.

Cezaevlerinde **39 kişi** 2014 yılı içinde hayatını kaybetmiştir. Ayrıca bu yıl itibariyle cezaevlerindeki çocuk sayısı **2.157**'ye çıkmıştır.

2014 yılı gerçek bir darbe yılıdır ve darbelere yakışan uygulamalar yaşanmıştır!

Örneğin Mersin’de Kobani olaylarına karıştıkları gerekçesiyle yaşları 14 ile 17 arasında değişen 7 çocuk hakkında müebbet istemiyle dava açılmıştır!

2014 yılını gazeteci örgütleri de Türkiye’de “**basının kara yılı**” olarak nitelendirmektedir. 60’ın üzerinde gazeteciye 17-25 Aralık operasyonunu haberleştirdikleri, köşelerine veya ekranlarına taşıdıkları için 100’ün üzerinde ceza ve tazminat davası açılmıştır. AKP’nin gazetecilere ve basın özgürlüğüne yönelik tehdidi yalnızca dava açmakla da sınırlı kalmamıştır.

Bu yıl içinde **559 gazeteci işten çıkarılmış, 217 gazeteci darp edilmiştir**. İstifa etmek zoruna kalan gazeteci sayısı ise **83 olmuştur**. Bu tablodan da anlaşıldığı üzere, gazetecileri işten çıkarttırmak, yıldırma, itibarsızlaştırmak AKP’nin kamuoyu yönetiminde kullandığı bir araca dönüşmüştür. 17 Aralık yolsuzluk ve rüşvet operasyonuna ilişkin attığı tweet nedeniyle gazeteci **Sedef Kabaş’ın** gözaltına alınması ise bir skandal olarak basın tarihine geçmiştir.

2014’te 30 olay hakkında yayın yasağı getirilmiş, akreditasyon yöntemi kullanılarak gazetecilerin pek çok haberi izlemeleri engellenmiştir.

2014 yılında Türkiye, insan hakları bakımından dünya sıralamasında, neredeyse her hak başlığı altında en alt sıralara yerleşmiştir. Türkiye’nin çeşitli göstergeler bakımından dünya sıralamasındaki yeri, hak ve özgürlükler konusundaki gidişatın dramatik boyutlara ulaştığını ortaya koyması bakımından çarpıcıdır.

Çeşitli uluslararası kuruluşların verilerine göre Türkiye’nin dünya sıralamasındaki karnesi şu şekildedir:

Temel hak ve özgürlükler:

Demokrasi Endeksi: 2014 yılı itibariyle 167 ülke arasında Türkiye 89 (Yalnızca ilk 26 ülke tam demokrasi sayılıyor. Türkiye bu ülkelerin çok gerisinde).

Sivil Özgürlükler: 2014 yılı itibariyle 167 ülke arasında 132.

İfade Özgürlüğü: 2014 yılı itibariyle 180 ülke arasında 154.

Basın Özgürlüğü: 2014 yılı itibariyle 197 ülke arasında 137. (Basını “kısmen özgür” ülkelerden, “basını özgür olmayan” ülkeler kategorisine düştü ve bu kategoride yer alan tek Avrupa ülkesi oldu.

İnternet Özgürlüğü (Freedom House Raporu): 2014 yılında 6 puan daha kaybetti ve “internetin kısmen özgür olduğu ülkeler” arasında yer aldı. (Son 5 yılda toplam 13 puanlık gerileme var)

Kadın-erkek eşitliği:

Cinsiyet Eşitsizliği (Global Gender Gap Report): 2014 yılı itibariyle 142 ülke arasında 125 (orta ve üst gelirli 40 ülke içerisinde sonuncu)

Yalnızca Kadınların İnsani Gelişmişlik Endeksinde: 2013 yılı itibariyle 187 ülke arasında 118

Kadınların İşgücüne Katılımı: 2014 yılı itibariyle 142 ülke arasında 128

Kadınların Ekonomik Yaşama Katılım Fırsatları: 2014 yılı itibariyle 142 ülke arasında 132

Kadınların Eğitime Ulaşması: 2014 yılı itibariyle 142 ülke arasında 105.

Kadınların Siyasi Gücü: 2014 yılı itibariyle 142 ülke arasında 113.

Kadına Şiddet (Birleşmiş Milletler Raporuna göre): 2011 yılı itibariyle kadına şiddet Türkiye’de ABD’nin 2 katı, bazı Avrupa ülkelerinin ise 10 katı oranında

Çocukların refahı ve eğitim:

Eğitimde Kalite (Matematik Formüllerini Anlama): 2014 yılı itibariyle 65 ülke arasında 62.

Çocukların Maddi Refahı: 2014 yılı itibariyle 30 OECD ülkesi arasında sonuncu

Çocukların Eğitimi Sıralaması: 2014 yılı itibariyle 30 OECD ülkesi arasında sonuncu

Çocukların Sağlık ve Güvenliği: 2014 yılı itibariyle 30 OECD ülkesi arasında sonuncu

Çocuk Yoksulluğu: 2014 yılı itibariyle tüm OECD ülkeleri arasında son sırada

Yoksul Evlerde Yaşayan Çocukların Tüm Çocuklara Oranı: 2014 yılı itibariyle Türkiye 30 OECD ülkesi arasında en kötü durumda

Çocuk Gelin Sayısında: 2013 yılı itibariyle dünya üçüncüsü

En az Lise Eğitimi Alanların Oranı: 2011 yılı itibariyle OECD ülkeleri arasında son sırada

İnsan hakları ihlalleri, insani gelişmişlik ve yolsuzluk

İnsan Hakları İhlalleri Sıralaması (Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Raporu): 2013 yılı itibariyle en kötü 5. ülke

İnsan Hakları İhlali Riski (Human Rights Risk Atlas): 2014 yılı itibariyle 198 ülke arasında 78. (2014 yılında bir önceki yıla gören İnsan Hakları'nda durumun en çok bozulduğu ülkeler Tayland, Ukrayna ve Türkiye-Türkiye'deki bozulmanın nedeni hükümetin otoriterliği. Türkiye artık İnsan Hakları ihlalinin "yüksek" olduğu ülkeler arasında

Gazetecilere Karşı Kötü Muamele (Sınır Tanımayan Gazeteciler): 2014 yılı itibariyle 117 ülke arasında en kötü 3. ülke

İnsani Gelişmişlik Endeksi: 2013 yılı itibariyle 187 ülke ve bölge arasında 69. Sırada (Türkiye'nin bir OECD ülkesi olduğu düşünülüğünde çok düşük)

Doğum Sırasında Anne Ölümleri: 2014 yılı itibariyle 183 ülke arasında 142.

Bebek Ölümleri: 2014 yılı itibariyle 221 arasında 84. (Libya, Suudi Arabistan, Lübnan, Malezya, Jamaika, Arnavutluk ve Cezayir'in gerisinde)

İş Kazalarında Ölümler: 2014 yılı itibariyle Avrupa'da 1. dünyada 3. Sırada

Yolsuzluk Algı Endeksi: 2014 yılı itibariyle Avrupa'da 38 ülke arasında 27.

Bu veriler de ortaya koymaktadır ki, 2014 yılı Türkiye'sinde demokrasi, insan hakları ve şeffaflıktan söz edilemez!

2014 yılında AKP, bir darbe ortamında kullanılabilecek her türlü uygulamaya başvurmuştur. AKP'nin ve hala onu fiilen yönetmeye devam eden Cumhurbaşkanı'nın 2015 yılında daha da korkunç bir tabloya sebebiyet vermekten çekinmeyeceği açıktır!

Bu bakımdan, 2015 yılı Türkiye'de demokrasinin kader yılı olacaktır. Bu yıl Türkiye'de ya demokrasi ve özgürlükler kazanacak veya AKP'nin

diktatörlük rejimi yerleşecektir! Bu açıdan tüm demokrasi güçlerine, adalet, özgürlük ve eşitlik isteyen tüm yurttaşlara tarihi bir görev düşmektedir.

Buradan herkesi uyarmak istiyorum;

Kin ve intikam duygusuyla yurttaşa yönelik her türlü saldırganlığı yapan AKP iktidarı, Türkiye'yi hak ve özgürlükler bakımından fersah fersah geriye itmiştir.

Aşağıda, çeşitli hak örgütlerinin verilerinden derleyerek hazırladığımız veriler, bu geriye gidişin resmini ve AKP iktidarının demokrasi, insan hakları karnesini özetlemektedir.

Şu çok açıktır ki, demokrasi güçleri açısından 2015 yılı son derece zorlu geçecektir. Hepimizin bu zorlu insan hakları mücadelesine hazırlanması gerekmektedir. Aksi takdirde 2015 yılında AKP'nin yurttaşlara yönelik baskıcı uygulamalarını kalıcı hale getirmesi ve 2014'e bile rahmet okutması işten bile değildir!

Saygılarımla,

Dr.M. Sezgin Tanrıkulu

CHP Genel Başkan Yardımcısı

İstanbul Milletvekili

TÜRKİYE'NİN 2014 YILI İNSAN HAKLARI VERİLERİ

1. YAŞAM HAKKI

2014 yılı, insanın en temel hakkı olan yaşam hakkının en yoğun ihlal edildiği yıllardan biri olmuştur. Yaşam hakkı ihlalinin, çoğunlukla diğer hakların kullanımının engellenmesi neticesinde meydana geldiğini vurgulamak gerekmektedir. Örneğin toplu gösteri ve yürüyüş hakkını kullanırken **21 kişi** yaşamını yitirmiştir. Bu veri, hak başlıklarının birbiriyle ne kadar bağlantılı olduğunu da ortaya koymaktadır. İdam cezasının olmadığı Türkiye’de, anayasal bir hak olan toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkını kullanan yurttaşlara orantısız müdahale yapılmakta ve bu müdahaleler de ölümle sonuçlanmaktadır. Açıkça söylemek gerekirse AKP hükümeti, gösteri ve yürüyüş hakkını kullanan yurttaşlara bir tür idam cezası uygulamaktadır!

Gözaltında ölümler, yargısız infazlar, toplantı ve gösteri yürüyüşlerine müdahaleler, faili meçhul cinayetler, cezaevlerinde yaşanan ölümler cezasız kalmakta, failer bizzat hükümet-yargı eliyle korunmaktadır.

Türkiye’de hak ihlalleri en fazla kuşkusuz Kürt sorunu bağlamında yaşanmaktadır. 2014’ün Aralık ayı itibariyle son yaşam hakkı ihlali de bu bağlamda gerçekleşmiş ve Hakkâri’nin Yüksekova ilçesinde, 18 yaşındaki Rojhat Özdel, bir gösteri sırasında infaz edilerek öldürülmüştür. Yıl içinde bir yandan AKP süreçten bahsederken öte yandan çatışmalar nedeniyle en az 16 kişi yaşamını yitirmiştir. Korucu sayısı 71 bine ulaşırken, korucuların saldırıları sonucu **5 kişi** yaşamını yitirmiştir. AKP hükümetinin, Kürt sorununun çözümü konusunda muhalefetin TBMM’ye sunduğu hiçbir teklifi kabul etmediğini, çözüme dair her türlü öneriye sırtını döndüğünü de ayrıca not etmek gerekir. Bu bakımdan da AKP’nin lafta çözümden yana görünürken icraatta sorunu daha da derinleştirdiği açıktır. Kürt sorunu bağlamında temel hak ve hürriyetlere, yurttaş eşitliğine dair en ufak bir adım atmayan AKP hükümeti, 2015’e yeni güvenlik yasalarıyla girmeye hazırlanmakta ve insan haklarının askıya alındığı OHAL dönemini yeniden diriltmeye çalışmaktadır.

YAŞAM HAKKI İHLAL TABLOSU

	Ölüm	Yaralanma

Gözaltında ölüm	5 ¹	
Yargısız infaz, dur ihtarına uymama veya rastgele ateş	3	61
Toplantı ve Gösterilere Müdahale	21	
Köy Korucularının Saldırıları	5	29
Faili Meçhul Cinayet	50	
Cezaevlerinde Çeşitli Nedenlerle Yaşamını Yitirenler	39	
Şüpheli Asker Ölümü	35	
Mayın veya Askeri Mühimmat	1	11 ²
Çatışmalar Nedeniyle Yaşamını Yitirenler	16	
Kadına Yönelik Erkek Şiddeti	294	458 ³
Nefret Cinayetleri, Irkçı Saldırıları ve Linçler	11	
İş Cinayetleri	1.886	
Suriye Sınırı	27 ⁴	85 ⁵

2. KİŞİ GÜVENLİĞİ

AKP yetkililerinin bir süredir “işkenceye sıfır tolerans” iddiasında bulunmaması tesadüf değildir. Zira işkence, her vesileyle belirttiğimiz gibi, karakollardan, cezaevlerinden sokaklara taşmış ve artık gizlenemez hale gelmiştir. 1990’larda işkence ve kötü muamele karakol hücrelerinde yapılırken AKP döneminde sokaklarda gerçekleştirilmeye başlamıştır.

Nitekim İnsan Hakları Derneği, 2014’ün ilk 11 ayında kendilerine **1.018 kişinin işkence gördüğü** için başvurduğunu açıklamaktadır. İşkence ve kötü muameleyle maruz kalan yurttaşların tümünün bunu şikâyet konusu

¹ 2’si Türkiyeli, biri Afgan, biri Ukraynalı, biri de Rojavalı.

² 6’sı çocuk 11 kişi ağır yaralanmıştır.

³ Taciz ve tecavüze maruz kalan kadın sayısı 142

⁴ 4’ü çocuk

⁵ 8’i çocuk

yapmadığı da düşünülürse, işkenceye maruz kalan insan sayısının çok daha yüksek olduğu anlaşılabilir. Bununla beraber işkence ve kötü muamele yapan kolluk güçleri hakkında adli veya idari yaptırımında bulunulması istisna olmaya, cezasızlık sorunu önemli bir mesele olarak karşımızda durmaya devam etmektedir.

Yukarıda da belirtildiği gibi işkence ve kötü muamele bir yana, yargısız infazda bulunan kolluk güçleri hakkında bile etkin bir adli süreç işletilmemekte ve bu sorun her geçen gün katlanarak devam etmektedir. 2014 yılı boyunca neredeyse her hafta yargısız infazlarla ilgili davaları izlemek ve ihlalcilerin etkin bir biçimde korunduğuna tanıklık etmek durumunda kaldık.

Bununla beraber yargısız infazda bulunan kolluk güçleri devlet yetkilileri tarafından açıkça desteklenmiştir. Nitekim 26 Kasım tarihinde, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, 15. MÜSİAD Uluslararası Fuarı'nda yaptığı konuşmada esnaf için şu sözleri sarfetmiştir: *"Bizim medeniyetimizde, milli ve medeniyet ruhumuzda esnaf ve sanatkar gerektiğinde askerdir, alperendir, gerektiğinde vatanını savunan şehittir, gazidir, kahramandır. Gerektiğinde asayiş tesis eden polistir, gerektiğinde adaleti sağlayan hakimdir, gerektiğinde de şefkatli kardeştir."* Erdoğan'ın bu sözleri, 3 Haziran 2013'te Eskişehir'de polis ve esnaf saldırısı sonucu öldürülen Ali İsmail Korkmaz davasının görüldüğü saatlerde sarf etmesi tesadüf değildir. Nitekim söz konusu duruşmada sanık polis, *"Bu ülkenin cumhurbaşkanı, başbakanı ve İçişleri Bakanı 'Gezi Parkı bir darbedir' diyor. Eğer bu darbeyse ben darbenin bastırılmasında görev aldım. Beraatımı talep ediyorum"* demiştir. Ali İsmail Korkmaz cinayeti sanığının bu ifadesi, yaşam hakkı ihlalcilerinin cesaret aldıkları esas güce dair net bir işarettir.

3. DÜŞÜNCE VE İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ

2014 yılında da düşünce ve ifade özgürlüğü iktidar lehinde olması kaydıyla sağlanmış, iktidarı eleştiren yazarlar, akademisyenler, gazeteciler, insan hakları savunucuları, aktivistler baskı ve tehditlere maruz kalmıştır. 2014'ün son günlerinde, 17 Aralık yolsuzluk ve rüşvet operasyonu sırasında attığı tweet nedeniyle gazeteci Sedef Kabaş gözaltına alınarak sorgulanmış, bilgisayarına el konulmuştur. Bu olay, Türkiye'de 2014 yılı sonu itibariyle

düşünce ve ifade hürriyetinin önündeki hükümet-yargı kısılacını tarife gerek bırakmayacak açıklıkta ortaya koymuştur.

Hükümet yetkilileri 2014 yılında da çeşitli vesilelerle gazeteci, sanatçı, yazar veya akademisyenleri miting meydanlarında hedef göstermiş, hükümete yakın medyada da bu hedef gösterme operasyonları sürdürülmüştür.

Türkiye’de hükümete yakın olmayan basın ağır bir kısıkaç altında tutulmakta, oto-sansür dayatılmakta, ifade özgürlüğünü kullanan kişiler ciddi saldırılarla karşı karşıya kalmaktadır.

TCK ve TMK’da düşünce ve ifade hürriyetine aykırı hükümler halen yürürlükte tutulmaktadır. Nitekim Türkiye İnsan Hakları Vakfı verilerine göre 2014 yılının ilk 9 ayında TCK kapsamında 145 kişiye toplam 212 yıl 14 gün hapis cezası verilmiştir. Aynı dönemde en az 8 yayın toplatılmıştır.

AKP hükümetinin başından itibaren hedef aldığı alanlardan biri de internettir. Erişimi engellenen internet sitesi sayısı 2013 yılında 35.001, 2012 yılında ise 22.536 iken, 2014 yılında bu sayı rekor seviyeye çıkarak 52 bin 574’ü bulmuştur.

İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ TABLOSU

Olay/Gerekçe	Sayı
TCK TCK 84, 125, 132, 134, 215, 216, 218, 285, 286, 288, 299, 305, 318. Maddeleri kapsamında yargılanan kişi sayısı	145 Kişi (Toplam 212 yıl 14 gün hapis)
Toplatılan yayın	8
Yayın yasağı getirilen olay	30
Darp edilen gazeteci	217
Erişimi engellenen internet sitesi	52.574

4. ÖRGÜTLENME, TOPLANTI VE GÖSTERİ ÖZGÜRLÜĞÜ

İnsan hakları örgütlerinin verilerine göre 2014’ün ilk 10 ayında toplam 627 kişi tahliye edilirken, aynı dönemde 2.309 kişi gözaltına alınmış, 377 kişi ise tutuklanmıştır. Halen 10 sendikacı tutukludur.

Toplantı ve gösteri özgürlüğü 2014 yılında da fiilen rafa kaldırılmış ve her türlü demokratik hak talebi polis zoruyla bastırılmıştır.

TOPLANTI VE GÖSTERİ ÖZGÜRLÜĞÜ

	Ölü	Yaralı	Gözaltı	Tutuklama	Yasaklanan etkinlik
Toplantı ve gösterilere müdahaleler	21	502	3.589	745	82

5. CEZAEVLERİ

Cezaevlerinde 12 Eylül rejimini aratmayan uygulamalar 2014 yılı boyunca da devam etmiştir. AKP hükümeti cezaevlerindeki sorunların giderilmesi konusunda sunduğumuz somut tekliflerin hiçbirini kabul etmemiştir. Hasta tutuklu/hükümlülerle ilgili sorun devam etmekte ve AKP hükümeti bununla ilgili iyileştirme taleplerini geri çevirmektedir.

AKP hükümeti döneminde cezaevlerindeki doluluk oranı da daha önce hiç olmadığı kadar artmış ve cezaevlerinde bulunan tutuklu ve hükümlü sayısı Kasım 2014 tarihi itibarıyla 154 bin 197'ye ulaşmıştır. 2013 yılında 140 bin 716 olan tutuklu/hükümlü sayısı AKP iktidara geldiği tarihte 59 bin 429 idi. 2014 yılında tutuklu/hükümlü/hükümözlü çocuk sayısında da artış yaşanmış, 2013 yılında 1.878 olan cezaevlerindeki çocuk sayısı 1.984'e çıkmıştır.

ÇOCUK MAHPUSLAR

Ceza İnfaz Sisteminde Sivil Toplum Derneği'nin (CİSST) verdiği bilgiye göre, 2014'ün sonunda çocukların adalet sistemi içerisindeki varlıkları azalmak şöyle dursun, aksine son dört ayda hızla artarak **2.157 çocuğa** ulaşmıştır. 2014 yılı sonu itibarıyla **474 çocuk hükümlü, 1.683 çocuk ise tutuklu durumdadır**. Bu çocukların 92'si kız çocuğudur. CİSST'in verilerine göre cezaevinden çıkan çocukların yüzde 65'i, cezaevlerine geri dönmektedir. Bu durum, cezaevlerinin çocuklar için etkin bir ıslah mekanizması olmadığı ve asıl önemli olanın çocukların suça itilmesini baştan engelleyecek tedbirlerin alınması olduğunun göstergesidir.

Adalet Bakanlığı, 19-20 yaş arasındaki kişileri çocuk olarak kabul etmese de uluslararası tanımlar, kişinin 20 yaşına kadar çocuk olduğunu kabul etmektedir. Türkiye’de **18-20 yaş arası 8 bin 300 çocuk mahpus bulunmaktadır**. Bu grupta yer alan çocuklar da düşünüldüğünde, hapisteki çocuk sayısının vahim boyutları daha net ortaya çıkmaktadır.

Bu noktada altı çizilmesi gereken bir diğer nokta, uzun tutukluluğun, çocuklar açısından da ciddi bir sorun teşkil ettiğidir. 6 ay ile 2 yıl arasında değişen tutukluluk süreleri çocuklar açısından çok uzundur. Nitekim uzun tutukluluk sorunu nedeniyle, mahkeme sürecinde çocuğun suçsuz olduğu ortaya çıksa bile, tutukluluk sürecinde yaşanan travma kalıcı sorunlara sebebiyet verebilmektedir. Dolayısıyla özellikle çocuklarda uzun tutukluluk süresine katiben müsaade edilmemesi büyük önem taşımaktadır.

Tüm bunların yanı sıra, Kobani olayları sırasında yaşları 14 ile 17 arasında değişen 7 çocuk hakkında müebbet istemiyle dava açılarak büyük bir skandala daha imza atılmıştır. Erdal Eren’in idamına timsah gözyaşı dökenlerin iktidarında çocuklar için müebbet istenmesi sadece skandal değil, Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi başta olmak üzere tüm uluslararası sözleşmelere de aykırıdır.

CEZAEVLERİNDEKİ DOLULUK ORANI VE HAK İHLALLERİ

Toplam tutuklu/hükümlü sayısı	Cezaevlerindeki çocuk sayısı	Cezaevlerinde ölüm ⁶	Ağır hasta tutuklu-hükümlü sayısı
154 bin 197	2.157	39 kişi	653

6. İŞ GÜVENLİĞİ

2014 yılı, işçilerin hükümet-patron ihmalkârlığıyla bile bile ölüme sürüklendiği bir yıl olmuştur. Taşeronlaştırma, iş güvenliği ve denetim mekanizmalarının sağlanmaması, işçilerin kölelik düzenine mahkûm

⁶ 2014 yılının ilk 10 ayında cezaevlerinde intihar, işkence ve kötü muamele, kaza, ihmal, hastalık, mahkûmlar arası kavga vb. nedenlerle...

edilmesine ve buna bağlı olarak da ağır ihlallere sebebiyet vermiştir. Başta Soma'da 301 madencinin yaşamını yitirdiği katliam olmak üzere birçok iş cinayeti meydana gelmiş, toplu iş cinayetleri 2014 yılında zirve yapmıştır. Tüm bu ağır ihlallere rağmen tıpkı yargısız infazlarda olduğu gibi cezasızlık sorunu bu alanda da devam etmiş, hükümet işverenleri kollayan ve kendi sorumluluğunu gizleyen bir tutum içinde olmayı srdrmştir. 2014 yılında 1.886 işçi yaşanan "kazalar" neticesinde yaşamını yitirmiştir.

iş Sağlığı ve iş Güvenliği Meclisi (işiG) tarafından hazırlanan verilere göre 2014 yılında işçilerden 29'u meslek hastalığı nedeniyle, 423' inşaat iş kolunda, 386'sı maden iş kolunda ve 309'u da tarım iş kolunda yaşamını yitirmiştir. 1.886 işçiden 54' ocuk, 132'si kadın ve 53' ise göçmen işçidir. alışırken hayatlarını kaybeden 331 işçinin emekli ya da emeklilik çağında çalışan işçiler olduğunun aktarıldığı raporda, işçilerin başlıca ölüm nedenlerinin ise servis kazaları, düşme, ezilme/gk, zehirlenme/boğulma, elektrik çarpması, nesne düşmesi ya da çarpması, patlama, kesilme ve slikozis gibi meslek hastalıkları olduğu belirtilmiştir.

Bu ağır tabloya rağmen AKP hükümeti kapsamlı bir iyileştirmeye gitmekten kaçınmıştır. Hkmetin bu tutumunu sürdürmesi, 2015 yılında da işçi ölümlerine davetiye çıkarmaktadır.

ÖNDE GELEN BAZI iş KOLLARINA GÖRE ÖLÜM VERİLERİ

iş kolu/işçilik durumu	ölen işçi sayısı
Meslek hastalığı	29
İnşaat iş kolunda	423
Maden iş kolunda	386
Tarım iş kolunda	309
Göçmen işçi	53
ocuk işçi	54
Kadın işçi	132
Emekli veya emekli çağındaki işçi	331

7. KADINA ve LGBTİ BİREYLERE YÖNELİK şİDDET VE AYRIMCILIK

2014 yılı kadınlar ve LGBTİ bireyler açısından da şiddetle dolu geçmiştir. Kadın-erkek eşitliğine inanmadığını her fırsatta ifade eden Cumhurbaşkanı Erdoğan ve AKP hükümeti yetkilileri, kadınların ve LGBTİ bireylerin uğradığı şiddete karşı herhangi bir etkin mücadele mekanizması oluşturmamakta direnmektedir. Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu verilerine göre, 2014 yılında 294 kadın, erkekler tarafından katledilmiştir. Keza LGBTİ bireylerin maruz kaldığı nefret eylem ve söylemleri de görmezden gelinmektedir. THİV verilerine göre 2014'ün ilk 11 ayında 3 trans birey nefret saldırıları sonucu yaşamını yitirmiş, 5 trans birey de yaralanmıştır.